

БҰЙРЫҚ

ПРИКАЗ

24.08.2022 № 219

**Қазақстан Республикасы
Төтенше жағдайлар министрлігі
Мемлекеттік материалдық
резервтер комитеті «Резерв» шаруашылық
жүргізу құқығындағы республикалық
мемлекеттік кәсіпорнының
іскерлік әдеп кодексін бекіту туралы**

Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және жалпы қабылданған іскери әдеп нормаларына сәйкес Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі Мемлекеттік материалдық резервтер комитеті «Резерв» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорны ұжымындағы моральдық-психологиялық ахуалды қолдау мақсатында **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі Мемлекеттік материалдық резервтер комитетінің «Резерв» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнының (бұдан әрі – «Резерв» РМК) қоса беріліп отырған іскерлік этика Кодексі (бұдан әрі – Кодекс) бекітілсін.

2. «Қазақстан Республикасы Қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі Мемлекеттік материалдық резервтер комитеті «Резерв» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнының іскери әдеп кодексін бекіту туралы» «Резерв» РМК Бас директорының 2017 жылғы 07 қарашадағы № 270 бұйрығының күші жойылды деп танылсын.

3. Кадр жұмысы басқармасы «Резерв» РМК барлық қызметкерлерін осы бұйрықпен қол қою арқылы таныстырсын.

4. Кадр жұмысы басқармасы жаңадан қабылданған қызметкерлермен еңбек шартын жасау кезінде осы Кодекспен таныстырсын.

5. Ақпараттық технологиялар басқармасы осы бұйрықты «Резерв» РМК сайтында орналастырсын.

6. Осы бұйрық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Бас директордың міндетін атқарушы

Р. Асанseitов

ҚР ЕЖМ ММРК «Резерв»
ШЖҚ РМК Бас директордың м. а
" " " " 2022 жыл
№ _____ бұйрығымен
БЕКІТІЛГЕН

**Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі
Мемлекеттік материалдық резервтер комитетінің «РЕЗЕРВ»
шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік
кәсіпорнының іскерлік әдеп КОДЕКСІ**

1. Жалпы ережелер

1.1. Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі Мемлекеттік материалдық резервтер комитетінің «Резерв» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнының (бұдан әрі – кәсіпорын) Іскерлік әдеп кодексі (бұдан әрі – Кодекс) атқаратын лауазымына қарамастан, кәсіпорын қызметкерлері басшылыққа алуға тиіс іскерлік этиканың жалпы қағидадтарының жиынтығын білдіреді.

1.2. Осы Кодекс Қазақстан Республикасы заңнамасының ережелеріне, Кәсіпорынның Жарғысына және өзге де ішкі құжаттарына сәйкес әзірленді.

1.3. Кәсіпорынның жұмысқа тұрған қызметкері өзінің қызметтік жұмысы процесінде осы Кодекстің ережелерін сақтайды.

1.4. Кәсіпорынның лауазымды адамдары мен жұмыскерлерінің осы Кодекстің ережелерін сақтауы қызметкердің еңбегін бағалау кезінде, жоғары тұрған лауазымдарға ұсынылған кезде, сондай-ақ тәртіптік жазалар қолданған кезде ескеріледі.

1.5. Кодексте мынадай ұғымдар мен терминдер пайдаланылады:
іскерлік этика-кәсіпорын, оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері өз қызметінде басшылыққа алатын іскерлік мінез-құлықтың этикалық қағидадтары мен нормаларының жиынтығы;

лауазымды тұлға-кәсіпорын басшылығының өкілі;

заңнама-белгіленген тәртіппен қабылданған Қазақстан Республикасының жиынтық нормативтік құқықтық актілері;

мүдделер қақтығысы-қызметкердің жеке мүдделерінің, оның Кәсіпорынға қатысты міндеттерінің қақтығысы орын алатын және қызметкердің жеке қызығушылығы оның қызметтік міндеттерін бейтарап орындауына әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін жағдай;

қызметкер-жұмыс берушімен еңбек қатынастарында тұратын және еңбек шарты бойынша жұмысты тікелей орындайтын жеке тұлға;

Еңбек міндеттері-қызметкер мен жұмыс берушінің Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінде, жұмыс берушінің актісінде, еңбек, ұжымдық шарттарда келісілген міндеттемелері.

1.6. Кодексте көрсетілген нормалар мен қағидаттардың тізбесі толық болып табылмайды және белгілі бір алғышарттар немесе мән-жайлар туындаған жағдайда нақтылануы, өзгертілуі немесе толықтырылуы мүмкін.

2. Іскерлік әдептің негізгі құндылықтары мен қағидаттары

2.1. Кәсіпорынның қызметі қалыптасатын негізгі құндылықтар оның қызметкерлерінің әдептілігі, сенімділігі мен кәсібилігі, олардың жұмысының тиімділігі, өзара көмек, бір-біріне және тұтастай қоғамға құрмет болып табылады.

2.2. Кәсіпорынның тиімді жұмысын қамтамасыз ету әрбір қызметкер негізгі құндылықтарға сәйкес мінез-құлықты сақтаған кезде мүмкін болады.

2.3. Кәсіпорын іскерлік этиканың мынадай қағидаттарын басшылыққа алады:

1) құзыреттілік және кәсіпқойлық – кәсіпорын қызметкерлерінің тиісті білімі, жұмыс тәжірибесі, салмақты және жауапты шешімдер қабылдай білуі тиіс. Кәсіпорын өз қызметкерлері үшін кәсіби білім мен дағдылар деңгейін арттыру, кәсіби, шығармашылық қабілеттерін іске асыру, мансаптық өсу әлеуеті мен мүмкіндіктерін дамыту үшін жағдай жасайды;

2) патриотизм-кәсіпорынға мемлекет тарапынан жүктелген жоғары сенім және оның әлеуметтік жауапкершілігі патриотизм сезімін және мемлекеттік резерв жүйесін дамытуға ықпал етуге ұмтылысты тудырады;

3) жауапкершілік және адалдық – кәсіпорын Қазақстан Республикасы заңнамасының, шарттық қатынастардың талаптарында, іскерлік қызмет өрісіндегі әдеттегі құқықтар мен моральдық-адамгершілік қағидаттарда белгіленген міндеттемелерге жауапты және адал қарайды;

4) адалдық пен парасаттылық – Кәсіпорын қызметінің және оның іскерлік беделінің негізі. Кәсіпорын жеке мүдделер мен кәсіби қызмет арасындағы қақтығысқа жол бермейді;

5) жеке басты құрметтеу – лауазымдық тұлға, кәсіпорынның қызметкері, оның лауазымына, орындалатын еңбек (лауазымдық) міндеттеріне қарамастан, басшылыққа алуға тиіс негізгі қағидат. Жеке басты құрметтеу қағидатын өзара сақтау қызметкерлерге қатысты лауазымды адамдар үшін де, лауазымды адамдарға қатысты қызметкерлер үшін де тең дәрежеде міндетті.

6) әділеттілік – жеке және заңды тұлғалардың, қоғамдық топтар мен ұйымдардың ықпалына қарамастан заңды шешім қабылдау және кез келген мән-жайлар бойынша біржақтылық пен субъективтілік себебінен адамдарды кемсітуге жол бермеу;

7) ашықтық-жұртшылықпен жұмыс істеуге әзірліктің көрінісі және өз әрекеттерінің ашықтығын қамтамасыз ету;

8) сыпайылық-азаматтар мен әріптестерге сыпайы және құрметпен қарау;

9) клиентке бағдарланған – қызметтерді тұтынушы ретінде халықтың сұрау салуларына және өтініштерді қарау кезінде төрешілдік пен сөзбұйдаға салу көріністеріне жол бермеу бойынша тұтастай бағдарлана отырып, көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыру бойынша шаралар қабылдау.

3. Іскерлік қарым-қатынастардың әдептілік нормалары

3.1. Кәсіпорын өз қызметін жүзеге асыру кезінде:

- кәсіпорын қызметіне қатысты Қазақстан Республикасы заңнамасының, өзге де құжаттардың нормаларын сақтайды;
- адам құқықтарының сақталуын және құрметтелуін қамтамасыз етеді;
- лауазымды тұлғалар мен жұмыскерлерге әділ, құрметпен және этикалық нормаларды сақтай отырып қарайды.

3.2. Іскерлік этиканың негізгі қағидаттарын іске асыруды қамтамасыз ету мақсатында кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлері:

1) Қазақстан халқының бірлігі мен елдегі ұлтаралық келісімді нығайтуға ықпал етеді, мемлекеттік тілге және басқа тілдерге, Қазақстан халқының салт-дәстүрлеріне құрметпен қарайды;

2) лауазымдық міндеттерін адал және жоғары кәсіби деңгейде атқарады, бұл ретте бастама, шығармашылық және принципшілдік танытады;

3) лауазымдық міндеттерін атқару кезінде кәсіпорын мүддесінде әрекет етеді;

4) өз өкілеттіктері және Кәсіпорын Жарғысы шегінде қызметті жүзеге асырады;

5) лауазымдық міндеттерін адал атқаруға кедергі келтіретін қандай да бір жеке, мүліктік (қаржылық) және өзге де мүдделердің ықпалына байланысты әрекеттерді болғызбайды;

6) саяси партиялардың, өзге де қоғамдық бірлестіктердің шешімдері оның қызметтік қызметіне ықпал ету мүмкіндігін болғызбайтын бейтараптықты сақтайды;

7) азаматтармен және лауазымды адамдармен қарым-қатынаста әдептілік, сыпайылық, тілектестік және ықыластылық танытады;

8) кәсіпорынның басқа жұмыскерлерімен қарым-қатынастарда бағыныстылықты сақтайды;

9) лауазымдық міндеттерін объективті орындауына күмән тудыруы мүмкін мінез-құлықтан аулақ болуға, сондай-ақ өздерінің беделіне немесе кәсіпорынның беделіне нұқсан келтіруі мүмкін жанжалды жағдайлардан аулақ болуға тиіс;

10) жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде ұйымдардың, лауазымды адамдар мен азаматтардың қызметіне ықпал ету үшін өзінің қызметтік жағдайын пайдаланбайды;

11) кәсіпорынның, оның басшыларының қызметіне қатысты көпшілік алдында сөз сөйлеуден, пікір айтудан және бағалаудан тартынады.

3.3. Кәсіпорынның лауазымды адамдары мен қызметкерлері өз қызметінде саяси, экономикалық орындылығын негізге ала отырып не өзге де себептер бойынша Қазақстан Республикасының заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілерінің бұзылуына жол бермеуге тиіс.

3.4. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері ұжымда жағымды эмоционалды-адамгершілік жағдайында, қызметкерлердің жоғары моральдық рухында көрінетін қолайлы моральдық-психологиялық климатты сақтауға міндетті.

3.5. Ұжымдағы қолайлы моральдық-психологиялық ахуал төмендегілермен сипатталады:

қызметкерлердің кәсіпорын және өзінің құрылымдық бөлімшесі қызметінің мақсаттарын дұрыс түсінуі;

қойылған міндеттерді орындауға бірлескен күш-жігермен қол жеткізу қабілеті мен дайындығы;

өзара көмек пен сыйластықпен ұштастыра отырып, адалдық пен принципшілдікке негізделген өзара қарым-қатынастардың даму деңгейі;

ұжымды біріктіретін жағымды қызметтік дәстүрлер.

3.6. Кәсіпорын қызметкері үшін ұжымдағы моральдық-психологиялық ахуалға, оның ішінде:

жоғары тұрған басшылардың өз өкілеттіктері шегінде іске асырылатын бұйрықтарын, шешімдерін және іс-қимылдарын талқылау;

күмәнді сипаттағы қауесеттерді, өсектерді және басқа да ақпаратты тарату;

әріптестерге біржақты және объективті емес көзқарас, әдепсіз сөздерді қолдану.

4. Мінез-құлықтың жалпы стандарттары

4.1. Кәсіпорынның лауазымды адамдары мен қызметкерлері өзінің мінез-құлқында адам, оның құқықтары мен бостандықтары Қазақстан Республикасының ең жоғары құндылығы болып табылатындығы және әрбір азаматтың жеке өміріне қол сұғылмауына, өзінің және отбасының құпиясы болуына, ар-намысы мен абыройлы атының қорғалуына құқығы бар екендігі туралы конституциялық ережелерді негізге алуы қажет.

4.2. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне мынадай талаптар қойылады:

1) қарапайым болуға, жалпы қабылданған моральдық-әдептілік нормаларын сақтауға, шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпауға;

2) мемлекет мүдделері мен азаматтардың құқықтарына нұқсан келтіретін іс-әрекеттерге қарсы тұруға міндетті;

3) заңда белгіленген шектеулерді сақтауға, мүдделер қақтығысын болдырмауға міндетті;

4) азаматтармен қарым-қатынаста әдептілік танытуға, дәрежелік, қадір-қасиетін қорлау, әдепсіздік және орынсыз мінез-құлық фактілеріне жол бермеуге, өзінің іс-әрекетімен және мінез-құлқымен олардың тарапынан айтылатын сынға себепкер болмауға тиіс;

5) іскерлік әдепті және ресми мінез-құлық қағидаларын сақтауға, азаматтардың алдында қадір-қасиетін анық түсіретін іс-әрекеттер жасауға жол бермеуге міндетті;

6) лауазымдық міндеттерін атқаруға байланысты құқыққа сыйымсыз уәделер бермеуге және кез келген сипаттағы құқыққа сыйымсыз міндеттемелер алмауға міндетті;

7) жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде мемлекеттік органдардың, ұйымдардың, кәсіпорындар қызметкерлері мен өзге де адамдардың қызметіне ықпал ету үшін, сондай-ақ қоғамдық және діни бірлестіктердің, басқа да коммерциялық емес ұйымдардың мүдделеріне, оның ішінде өзінің оларға көзқарасын насихаттау үшін онымен байланысты мүмкіндіктерді қолданбауға тиіс;

8) кәсіпорын меншігінің сақталуын қамтамасыз етуге, мүлікті лауазымдық міндеттерін және рұқсат етілген қызмет түрлерін орындау үшін тек қана нысаналы мақсаты бойынша пайдалануға;

9) қызметтік міндеттерін адал орындауға кедергі келтіретін құқыққа сыйымсыз қаржылық және мүліктік мүдделерді көздемеуге міндетті.

4.3. Лауазымды адамдар мен қызметкерлер әріптестерімен қызметтік қарым-қатынаста:

1) ұжымда іскерлік және тілектестік өзара қарым-қатынасты әрі сындарлы ынтымақтастықты орнату мен нығайтуға ықпал етуге міндетті;

2) кәсіпорынның басқа қызметкерлері тарапынан қызметтік әдеп нормаларын бұзудың жолын кесуге немесе оларды болдырмау жөнінде өзге шаралар қабылдауға міндетті;

3) Ұжымда әріптестерінің ар-намысы мен абыройына кір келтіретін жеке және кәсіби қасиеттерін талқылаудан аулақ болуға;

4) өзінің мінез-құлқымен бейтараптықтың, әділдіктің, риясыздықтың, жеке тұлғаның ар-намысы мен абыройына құрметпен қараудың үлгісі болуға тиіс;

5) қызметшілердің ар-намысы мен қадір-қасиетін кемсітушіліктің және қол сұғушылықтың кез келген нысандарын болдырмайтын қолайлы моральдық-психологиялық ахуал қалыптастыруға бағытталған шаралар қабылдауға;

6) жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларға сыйыспайтын әрекеттер жасауға мәжбүрlemeуге;

7) әріптестеріне қатысты негізсіз айыптауларға, дәрекілік, қадір-қасиетін қорлау, әдепсіздік және орынсыз мінез-құлық фактілеріне жол бермеуге тиіс;

8) әріптестеріне өзінің діни нанымдарын таңдамауға, бағынысты қызметкерлерді қоғамдық және діни бірлестіктердің, басқа да коммерциялық емес ұйымдардың қызметіне қатысуға мәжбүрlemeуге міндетті.

4.4. Өз мінез-құлқында кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері:

1) жынысы, жасы, нәсілі, ұлты, тілі, азаматтығы, әлеуметтік, мүліктік немесе отбасылық жағдайы, саяси немесе діни артықшылықтары белгілері бойынша кемсітушілік сипаттағы кез келген сөздер мен іс-әрекеттер түрлеріне қолданылмайды;

2) дәрекілік, немқұрайлы қарау көріністері, бойсұнушылық, алалаушылық ескертулер, заңсыз, лайықсыз айыптаулар білдіру;

3) қалыпты қарым-қатынасқа кедергі келтіретін немесе құқыққа қарсы мінез-құлықты туындататын қауіп-қатерлер, қорлайтын сөздер немесе репликалар, әрекеттер;

4) бұған арналмаған орындарда, оның ішінде жұмыс орнында, қызметтік кеңестер, әңгімелер, азаматтармен өзге де қызметтік қарым-қатынас кезінде темекі шегуге;

5) ресми медициналық максаттағы жағдайларды қоспағанда, есірткі (құрамында есірткі бар) және психотроптық заттар мен препараттарды пайдалану арқылы жүзеге асырылады;

6) Еңбек (лауазымдық) міндеттерін атқару кезінде құрамында спиртті бар сусындарды тұтынуға тыйым салынады.

4.5. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде сыртқы келбеті ресми, ұстамдылық пен дәлдікпен ерекшеленетін жалпы қабылданған іскерлік стильге сәйкес келуі керек.

4.6. Кәсіпорын қызметкерлеріне демалыс күндері (жұма) «casual dress» офистік стиліне сәйкес келетін киім киюге рұқсат етіледі. Сонымен қатар, кәсіпорын қызметкері ыңғайлылықпен, ұқыптылықпен, талғаммен және модерациямен сипатталатын киім стилін сақтауға қамқорлық жасауы керек.

5. Қызметтік әдепті бұзу профилактикасы бойынша үйлестіру

Кәсіпорынның кадр жұмысы басқармасы заңнамаға сәйкес қызметтік әдепті бұзудың алдын алу бойынша үйлестіруді жүзеге асырады.

6. Қызметтік әдепті бұзғаны үшін жауаптылық

Кәсіпорын қызметкерлерінің қызметтік әдеп стандарттарын бұзуы тәртіптік жауапкершілікке әкеп соғады.
